

מיכתב גלוי שני ללובה אליאב

נפנע בוכיה

שתחיה על הרבה. ישראל של ניצול ועושק. ישראל של שחיתות. האם אין גבול בינך ובין מיסלגה כזאת? אתה, לובה, קבעת את הגבול. ציירת אותו כהרף-העין — לא קו ירוק, אלא קו אדום. קו אדום של אזעקה. קו אדום של סכנה. סכנה לנפש האומה. סכנה לעתידה. הגבול ישנו. הצבעת עליו באצבע מאשימה. האם תעבור את הגבול כראש מורם ובעין פקוחה — או שתישאר בצד של גולדה ודיין וגלילי וספיר?

לבי, לבי עימך, לובה. עמדתי פעמים רבות לבדי מול מטר השינאה והגידופים של גולדה מאיר. ראיתי פעמים רבות את מבטי הפחד והבושה בעיני חבריך, שישבו והקשיבו ושתקו באותה עת. אני יודע איך הרגשת אתה באותו רגע. אבל צר לי לחגיד דך: הפעם צדקה גולדה, ולא אתה.

ולדה צדקה כשאמרה לך שעברת את הגבול. שמעי שיד אינם מתיישרים עם התברות במיפלגת העבודה. היא אמרה לך: "בעוד שבועות אחדים, חס וחלילה, עוד תצטרך לבוא לציבור ולהגיד להצביע בעד הפחדנים האלה, שככה מתנהגים. מיהדות-הדממה בארץ, המפחדת הבוכה בנפשה."

גולדה אינה רק אלופת השינאה וסמל הצדקנות. היא גם וירטואוזית של פולמוס. באינסטינקט שאינו טועה היא מחפשת ומוצאת את נקודת-התורפה של הוולת. שם היא תוקפת אותה, ורק שם.

היא לא התווכחה עיך דבריוך. היא לא הצביקה את התוכנית הקולוניאלית. היא תקפה

נפש בוכיה במיסתרים. דממה רעיונית. לעולם ובשום מחיר ובשום פורום. אין אלה דברי ביקורת של חבר-מיפלגה על מעשה זה או אחר של מיפלגתו. אין אלה מלים השייכות למילון הוויכוח בין יריבים, ואף יריבים קיצוניים, במיפלגה משותפת. אלה הם דבריה-אשמה של איש הקובע שמיפלגתו מוכילה לאסון, שהיא הורסת את ערכיה-מוסר האנושיים, שחובת אישי-המצפון היא לקום נגדה.

ברקע מתנגנות תמילים ההיסטוריות של המורד-הגדול: "כאן אני עומד. איני יכול אחרת. כח יעזור לי אלוהים." האיש שאמר זאת, מארטין לותר, פרש מן הכנסייה והכריז מלחמה על האפיפיור. הוא ייסד תנועת-רפורמה אדירה, שכבשה את מחצית אירופה.

הוא לא יכול היה לעשות אחרת. היכן אתה עומד, לובה? מה אתה עושה? מרת שלא תצביע בעד מיסמך זה בשום מחיר, בשום פורום. יש הבדל בין "לא אצביע בעד" ובין "אצביע נגד". אדם נמנע מהצבעה על הצעה כאשר יש שיקולים טורפים בעדה ונגדה. הוא אומר, למעשה: מכיוון שחנימוקים בעד ונגד שקולים, איני יכול להכריע.

האם היה מותר לך להימנע, לובה, אחרי שאמרת מה שאמרת? מבין 160 חברי מוכירות מיפלגת-העבודה, 82 — שניים יותר מן המחצית — לא הצביעו. הם נמנעו, ברחו, נמלטו על נפשם. אף אחד לא הצביע נגד. גם לא אתה, לובה. מדוע?

אסור היה לך לומר: אין ערך לקול בודד. התוצאה לא היתה משתנת אילו היתה 78 נגד. יש ערך עצום לקול הבודד. אחד מול כולם. צדיק אחד בסדום. לפעמים יש לזה ערך היסטורי. אחד המרים את היד, מול השינאה והמשטמה והפחד והסחדנות, האזר מר: איני יכול לנהוג אחרת. בבוא היום ייאמר: גם בשעה שחוררה זו, היה מי שהצביע נגד. ואולי — מי יודע? — אילו ראו האחרים את ירך המורדה, חבורה, היו גם הם מעזים לקום ולהצביע, למרות חשש והמגבל והפרגוד? אבל אתה נמנעת. מה חלאת, לובה?

עור שישה שבועות אתה תלך לקלפי, כמו כל אורחי ישראל. אתה תצביע כהן, ומולך תתקי כל הרשימות. אחד הפתקים תאלה יהיה חפתך של "אמת", רשימת המערך. הרשימת אשר "מיסמך גלילי" יהיה המצע ה"רשמי" שלה. להלכת ולמעשה. אמרת שלעולם, בשום מחיר, בשום פורום, לא תצביע בעד המיסמך הזה. אם תשליך לקלפי את הפתק, "אמת", תהי פוץ חפרזה זו לשקר. על פי הצהרתך, אתה חייב לפחות להימנע. כך נדרת. והעם שמע. אבל האם אתה משתחרר בכך ממיצות מצפונך? האם זוהי התשובה לתוכנית, המיסרת בעקרבים את ערכי המוסר שלך?

האם מותר לך להימנע בשקט, בסודיות של תא הקלפיה? האם אינך מצטרף בכך ליהדות-הדממה החרדשה, מקהלת האנומים? ועד אז — האם תגול תעמולה למען רשימת המערך? האם תקרא לאורחי ישראל להצביע בעדה, בעוד שאתה בעצמך נדרת להימנע? ואף אם תשתוק — האם אין עצם חבורתך במיפ-לגת-העבודה מהווה כרזת-תעמולה למענה. קריאה למאות אלפים להצביע בעדה? האין היא משמשת אליבי לרבבות שמצפונם מייסר אותם ושנפשמם בוכיה, אך המנסים להשתמש מהססת המסקנה המוסרית, האמיצה, התגונה?

לובה אני חייב לכתוב לך, לובה. בפעם השנייה תוך חמישה שבועות. שורות אלה יתפרסמו במוצאי יום הבחירות בחסר תדרות, בטרם החלה מערכת-הבחירות לכנסת. טוב שכן. כי מה שאני חייב להגיד לך חורג בהרבה מכל שיקול של בחירות. בנפשו הדבר. בנפשך. אמרת שאתה מדבר בשם הרבים, שנפשמם בוכיה. כאחד מהם. אני שואל אותך: היכן אתה, לובה? מה אתה עושה, לובה? לאן אתה הולך, לובה?

לכת למוכירות מיפלגת-העבודה. שם, מול פני הרדונית תוועמה, קראת הצהרה. אמרת דברים שלא נאמרו במיפלגת-העבודה מזה הר-בה-הרבה שנים. מאז תריסר שנים בדיוק. מאז פרשת-לבון. מאז דיבור משה שרת הגזעני, מעל כיסא

לובה קורא הצהרתו במזכירות

הגלגלים, עיך "שידטון החשבון והפחד" במפא"י. הכינות את דבריו בקפידה, מראש, בכתב. בוודאי חת לבטת על כל מילה. בוודאי כתבת ומחקת ותיקנת. כדי שכל מילה תבטא בדיוק את כוונתך. כדי שלא תגוים בריחת הוויכוח, ולא תמעיש מסאת אמת חמלכת. דיברת על "המיסמך" — המצע החדש של מיפלגתך, התוכנית שתדריך את כל מעשי ממשלת-ישראל בארבע השנים הבאות. בהן יקבעו עובדות לדורות. מה אמרת עליו?

מלים שאינן משתמעות לשתי סנים. האומרות מה שיש לומר. אמרת: "המיסמך הזה נודד לקוד שוש האיומים... בהצלפת מזגזג הזמן ופרגוד הבחילות והחיי פזון... (הוא) מייסר בעקרבים את מה שאני מבין כערכי תנועת-העבודה..." "המיסמך הזה נותן הכשר דמה שאחד מחותמיו קרא, חנק הציונות..." "באולם הזה ובארץ הזאת וברחבי התנועה הזאת, בסניפיה בעיר ובכפר, ישנם רבים שנפשמם בוכים במיסתרים בגלל המיסמך הזה..." "אחיה דפה להידרודי הדממה הרעיונית הזו..." "לעולם ובשום מחיר ובשום פורום לא אצביע בעד המיסמך הזה!"

לה חן מילים מחייבות, לובה, אין ספק שהבינות זאת היטב כאשר ניסתה אותו. אני מתבונן בחן שוב ושוב: שוט. הצלפת מגלב. פרגול. מייסר בעקרבים. חנק הציונות.

גולדה קוראת לו קריאת ביניים

אותך בנקודה האחת שבה אינך צודק: חוסר נכונותך להסיק את המסקנה מדבריוך שלך. למחרת היום אמרת שהטפות-המוסר של גולדה לא ישנו את דעתך. שאתה שלם עם מה שאמרת. לא, לובה, אינך שלם. כי השלמות עם דבריוך מחייבת הסקת המסקנה מדבריוך. שלמות — אותה תכונה שהאנגלים קוראים לה "אינטגרטיבי", המעידה על בעלות שחוא עשוי מיקשה אחת — היא תכונת האדם שאין בו סתירה בין הלכה ומעשה. בין דיבורים ופעולות. והמעשה המתבקש מדבריוך, לובה, אחר הוא.

לפני חודש כתבתי לך מיכתב אישי גלוי. הצעתי לך לפרוש מן המערך מייד. הצעתי לך לקרוא, לפחות, לשותף-לדיעה להצביע בעד האופוזיציה הלוזמת לשלום ולצדק סוציאלי. חיוג, לובה, אין זה מופק. על סמך דבריוך שלך, לאורה של הצהרתך השקולה והמחושבת, אני קורא לך עכשיו: צא מן המערך, ממחנה היואכים והשפנים, הנצים והיונים! קרא לכל הדוגלים באמת שלך, לכל בעלי הנפש הבוכיה, לפרוש יחד איתך! פעל למען הקמת מחנה גדול ומלוכד של כל שוחרי השלום והצדק הסוציאלי, עוד בבחירות אלה! קח את הדגל בידך, וקרא: מי לשלום, מי לא! קריאה זו תענה. לא רק אנך הלוחמים הוותיקים, נימצא במחנה זה. רבבות ומאות אלפים יצטרפו. הם יאמינו לך. הם יבינו שכל דרך אחרת היא בגידה בעיקר, פחדנות ושפלות-רוח. קום ועשה, לובה! אנחנו נתייצב לצידך!